

Uppgifter om utvecklingsidén

Reviderad ansökan 16-03-07 efter
PIACS styrgruppsbeslut

Namn på utvecklingsidén:

Kooperativa modeller som alternativ till företagsnedläggningar och misslyckade generationsskiften.

Kontaktperson för gruppen:

Leif Tyrén

Telefonnummer:

070-5625637

E-post:

leif@varmland.coop

Utvecklingsgrupp (namn och organisation på samtliga i gruppen)

Lars Jagrén	Unionen
Gabriella Lavecchia	LO
Thomas Axelsson	IF Metall
Richard From	Tillväxtverket
Oscar Appelgren	Arbetsförmedlingen
Claes Becklin	Hela Sverige ska leva
Jan Edén	KFO
Ulla Herlitz	Mikrofond Sverige

Fler partners förväntas anslutas, se nedan

Om utvecklingsidén

1. Kort beskriv bakgrund till utvecklingsidén

Under 2014 genomfördes en förstudie (socialfonden – Norra Mellansverige) med utgångspunkt i en film *Together* producerad av Cecop/Cicoopa. Filmen skildrar medarbetarövertagande av privata företag i ett europaperspektiv i samband med kriser. Också i vårt land ser vi företagsnedläggningar, inte sällan av lönsamma företag, vilka i vissa fall skulle kunna utvecklas vidare med kooperativa affärsmodeller/organisering som grund. Dessa företagsnedläggningar får ofta mycket allvarliga konsekvenser för anställda med liten formell utbildning och/eller arbetsskador.

I vårt land har vi Europas äldsta företagare och många företag misslyckas med generationsskifte med följd att företag läggs ner (inte minst på landsbygd), arbetstillfällena försvinner etc.

I förstudien, *Together – en förstudie baserad på kooperativa modeller som alternativ vid företagsnedläggningar och generationsskifte*, har målgruppen/antal företag beräknats, internationella modeller studerats, egna intervjuer genomförts, aktuell forskning studerats/sammanställts etc.

De utmaningar som förstudien bl.a. resulterar i är:

- entreprenörskap dels som begrepp dels som utbildningsbehov (av anställda till företagare)
- finansieringsfrågan
- a-kassa frågan.

Together rapporten hittar du på:

http://www.varmland.coop/wp-content/uploads/2015/03/Together_rapport_sk1.pdf

2. Vilka relevanta erfarenheter/kunskaper finns det inom området i utvecklingsgruppen

Utvecklingsgruppen är sammansatt utifrån resultat/utmaningar i enlighet med ovan nämnda förstudie "Together". Viktigt att poängtera kan vara att samtliga medverkande organisationer är verksamma på nationell arena. Avseende regionala och internationella partnerskap organiseras detta parallellt, se punkt 5.

Unionen, IF Metall och LO har dels intresse avseende arbetsmarknad, att fler får anställning och har kunskaper/erfarenheter relaterat till arbetsmarknad. De tre fackföreningarna är vidare "dörren in" till utpekad utmaning avseende a-kassa. Genom partnerskapet är ambitionen att endera ändra, beskriva eller tydliggöra lagen om arbetslöshetsförsäkring, ALF så att förhandsbesked kan erhållas. Se vidare punkt 3 nedan.

Arbetsförmedlingen har erfarenhet/kunskap avseende arbetsmarknadspolitik, arbetsmarknadsåtgärder etc. och har av Riksdagen beslutade regleringsbrev att förhålla sig till. Insatser riktade till anställda vilka riskerar att bli arbetslösa (långtidsarbetslösa) i samband med företagsnedläggningar och misslyckade generationsskiften skulle kunna leda till personalövertagande, att företaget räddas kvar och utvecklas.

KFO, Kooperationens förhandlingsorganisation företräder flertalet kooperativa företag utifrån dessa som arbetsgivare. KFO har likt bl.a. fackföreningsrörelsen kunskaper/erfarenheter relaterat till arbetsmarknad, lagar och regler etc.

Tillväxtverket arbetar i syfte att stärka företagets konkurrenskraft genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och för attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas. Tillväxtverkets uppdrag, kunskaper och erfarenheter bedöms passa väl in avseende ambition att motverka företagsnedläggningar.

Hela Sverige ska leva organiserar bl.a. utvecklingsgrupper i landet. Med bakgrund i att man verkar för att just "hela Sverige ska leva" bl.a. genom organisering av Länsbygderåd och i dess förlängning lokala utvecklingsgrupper finns fungerade nätverk. Bedöms viktigt med anledning av att företagsnedläggningar och misslyckade generationsskiften drabbar landsbygden i högre grad än i städer, se Together studien.

Mikrofond Sverige besitter kompetens relaterat till finansiering vilket var en av de utmaningar som nämnts ovan. Ambitionen är att breda utvecklingsgruppen ytterligare inom finansiering, se punkt 3.

Värmlandskooperativen – en del av Coompanion, besitter kunskaper, erfarenheter avseende bl.a. företagande, Kooperation och organisering. Likaledes finns genom Coompanion tillgång till kunskaper och nätverk baserat på Kooperation via de 24 övriga regionala Coompanionkontoren. Vidare finns idag kunskaper relaterat till det som framgår av förstudien Together.

3. Beskriv syfte och mål med utvecklingsgruppen

Övergripande syfte är att "rädda kvar" och utveckla företag som alternativ till företagsnedläggningar och misslyckade generationsskiften.

Syfte och mål i förhållande till denna ansökan är att skapa det nationella partnerskap/utvecklingsgrupp som bedöms nödvändigt i syfte att skapa en svensk modell baserad på tidigare erfarenheter och internationella modeller/erfarenheter.

Vilket nämns ovan har utmaningar i form av A-kassa (regelverk), finansieringsfrågan samt utbildningsbehov bl.a. identifierat i samband med förstudien Together. Utvecklingsgruppen är (och ska) sammansatt (sammansättas) i syfte att hantera nämnda utmaningar.

Konkret betyder det att vi inom detta projekt ska:

1. Komplettera utvecklingsgruppen ytterligare med:
 - aktör kopplat till näringsliv, t.ex. Almi
 - aktör som hanterar statligt riskkapital.
 - aktör inom finansiering, t.ex. en storbank.
 - ev. annan kompletterande aktör.
2. Organisera och genomföra utbildningsdag(ar) för partnerskapet/utvecklingsgruppen vilken baseras på resultat från Together förstudien. Vidare "ta sig an" identifierade utmaningar i syfte att hantera dessa.

Beroende på händelseförlopp kan befintliga regionala partnerskap liksom befintligt internationellt partnerskap (se punkt 5) komma att involveras kopplat till planerade seminarier.
3. Förmedla och sammanföra organisationer och kompetenser mellan internationellt-, nationellt- och regionala partnerskap.

4. Beskriv målgrupp i utvecklingsidén

I projektets förlängning är målgruppen personer som riskerar arbetslöshet och personer som är (långtids)arbetslösa. Konkret betyder medarbetarövertagande av företag som alternativ till företagsnedläggningar och misslyckade generationsskiften att tidigare anställda genom övertagande har anställning fortsatt. Vidare visar forskning (bl.a. Cass

Business School) att sådana (lokalt förankrade demokratiska företag) anställer fler, ofta arbetssökande i lokalsamhället (sammällsnytta).

I vissa sammanhang är det företag som står inför generationsväxling inte möjligt att rädda och utveckla av skäl så som t.ex. att ingen kan/vill ta över, att företaget uppvisar allt för svag lönsamhet, att företagets affärer är kopplade till tidigare ägare som person (t.ex. konsultbranscher). I sådana sammanhang kan koppling till arbetsintegrerande sociala företag aktualiseras, dels som verksamhetsben i befintligt ASF företag, dels som grund för utveckling av nytt ASF företag.

Relaterat till denna förstudieansökan är dock målgruppen i första hand de organisationer som ingår i utvecklingsgruppen.

I andra hand de organisationer som ingår i regionala- och internationella partnerskap.

5. Beskriv samverkanspartner och intressenter i utvecklingsidén

Partners i utvecklingsgruppen är beskrivna ovan (punkt 2).

Utöver dessa finns regionala respektive internationellt nätverk.

Det internationella nätverket har sin "hemvist" i transnationellt projekt "TransfertoCOOPS". Partners i detta sammanhang är utöver Coompanion (Värmlandskooperativen) följande organisationer:

CG Scop (projektägare)	Frankrike
Cooperatives Europé	lokaliserad i Belgien
Febecoop	Belgien
CAAP	Slovenien

Nämnda transnationella projekt har status beviljat och arbetet beräknas starta inom kort.

I Värmland finns regionalt partnerskap bestående av:

Värmlandskooperativen	Leif Tyrén
IF Metall	Thomas Rehn
Unionen	Magnus Hildebrand
Karlstad Universitet	Gunnel Kardemark

Detta partnerskap formerades 2012 och är på väg att utökas närmast med de fyra nordligaste kommunerna i länet; Sunne-, Hagfors-, Munkfors- och Torsby kommun.

Under diskussion är formalisering av motsvarande partnerskap i Östergötlands län.

6. Bidrar utvecklingsidén till att förbättra samverkan mellan myndigheter och civilsamhällets organisationer/social ekonomi, hur då i så fall?

Med målsättning att skapa kooperativa modeller som alternativ vid företagsnedläggningar och misslyckade generationsskifte krävs en samverkan mellan den sociala ekonomins aktörer och myndigheter liksom med fackföreningsrörelsen och finanssektorn. Tillsammans finns förutsättningar att skapa nya affärsmodeller, rädda och utveckla företag och bevara och skapa nya arbetstillfällen. I förstudiens förlängning (genomförandeprojekt) bedöms det finnas goda förutsättningar att såväl förhindra utanförskap som att minska detsamma. Betydelsen av detta bedöms vara att såväl långtidsarbetslösa, unga, personer som blivit 55, invandrare, personer med funktionsnedsättning i lokalsamhället kan erhålla anställningar efter personalövertagande direkt i företaget alternativt hos lokala underleverantörer eller annan lokal service.

7. Tidsplan och budget

Projektet planeras pågå under perioden 16-03-14 – 16-08-31

Tidsplan

Tid	Aktivitet
16-03-14 – 16-05-01	Komplettera partnerskapet/utvecklingsgruppen
16-04-01 – 16-08-20	Genomföra seminarium, workshops och samtal inom utvecklingsgruppen ev. i samverkan med regionala partner.
16-05-01 – 16-08-20	Sammanställa resultat i regionalt-, nationellt- och internationellt partnerskap.
16-08-01 – 16-08-31	Konkretisera idé med bäring på ansökan

Budget

Kostnadsslag	Kostnad
Personalkostnader	33 010
Resor	4 000
Externa tjänster	
Material (tryckkostnad)	2000
Seminariedagar lokal inkl. förtäring utvecklingsgruppen	30 000
SUMMA	69 010

Budget kommentarer

Med *personalkostnader* avses den tid som beräknas behövas tas i anspråk i syfte att komplettera utvecklingsgruppen, planera och genomföra seminarier, workshops och samtal lokaliserade i Stockholm. Vidare att ”koppla samman” regionala och internationella frågeställningar/resultat/prioriteringar med nationell utvecklingsgrupp. Dessutom ska idén konkretiseras med bäring på ansökan.

Med resor avses i första hand resor till och från Stockholm.

8. Horisontella kriterier, hur kommer utvecklingsidén att arbeta med det?

Internationella studier visar att efter medarbetarövertagande i demokratisk form skapas lokalt förankrade företag. Företagen blir mer samhällsnyttiga än traditionella företag (ofta med ägare utan förankring i lokalsamhället). Dessa företag prioriterar lokal samhällets invånare i samband med anställningar, involverar personer som av olika skäl hamnat utanför arbetsmarknaden. Internationellt finns vidare flera exemplifieringar vilka också visar stort ansvarstagande i integrationsfrågor. Vi ser också att dessa företag kan bli viktiga verktyg för att erbjuda praktik, inte minst åt unga.

Vidare är dessa företag ofta mera "lokallojala" i mening att de nyttjar lokala entreprenörer som underleverantörer.

Ambitionen är att i genomförandefas med stöd i internationella exempel samt Internationella Kooperativa Alliansens, IKA kooperativa principer medverka till framväxt av företagande vilka präglas av jämställdhet, lika behandling, tillgänglighet liksom demokratisk organisering.

I en genomförandefas är ambitionen vidare att använda professionella stödstrukturer i form av ESI support liksom de resurser Länsstyrelsen tillhandahåller.

9. Programområde ett eller två

Vi gör bedömningen att genomförandeprojekt kan komma att ha inslag kopplat till såväl programområde ett som programområde två.

Reviderad efter PIACS styrgrupps anmodan

Karlstad 2016-03-07

Värmlandskooperativen

Leif Tyrén